

REDACTIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

N-rit de Duminică pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

pe 1 și 2 garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

RESBOIUL GRECO-TURC

Primele lupte crâncene. — Flota grecească. — Retragerea principelui de coroană. — Turcii au ocupat Larissa. — Grecii fug! — Regele la luptă.

Răsboiul între cele două state din Orient, Turcia și Grecia, se urmează cu o violență rară. Ear ceea-ce este mai uimitor, e graba extraordinară ce au pus ambele oștiri de a se ataca. Grecii au îndreptat atacuri contra Turcilor prin patru părți și la început au reușit să câștige câteva lupte mai însemnate. Mai târziu însă Turcii au părăsit posturile lor de apărare și au atacat ei trupele grecești.

Cetitorii nostri vor găsi, mai la vale, telegrame cari dau amănunte despre toate ciocnirile și luptele. Vor vedea, deasemeni, și succesele parțiale ale răsboiului, precum și marele succes al armatei turcești, care a trecut deja hotarul, și a ocupat în două zile cele mai importante cetăți grecești: Tyrnovos și Larissa. Aceasta din urmă era cartierul general al armatei grecești. D'aici, înainte cu trei zile, principele de coroană trimisese un raport tatălui său, în care vorbea de succese peste succese. Se vede însă că principele de coroană e mare optimist și a luat câteva ciocniri și mici succese drept lupte decizatoare. Acum însă a trebuit să fugă dinaintea armatei turcești, care — după-cum se vorbește în cercurile diplomatice — peste două săptămâni poate să fie la Atena.

Grecii nu au câștigat atunci nimic, ci ar fi fost mai bine să se mulțumească cu autonomia Cretei. Bătuți fiind, Turcii le vor impune o pace oneroasă și păgubitoare.

O singură speranță au: flota, care este superioară celei turcești și care blocând porturile turcești, vor putea să facă mari stricăciuni Turcilor. De asemenea se speră ceva și dela pornirea la luptă a regelui George.

Faptul acesta poate să redea soldaților entuziasmul pierdut în urma înfrângerilor. De altfel se recunoaște unanim, că Grecii se bat cu o rară tenacitate. Au apărut până la ultima picătură de sânge fie-care loc și nu s'au dat îndărăt decât când Turcii i-au copleșit cu numărul și cu artileria lor superioară celei grecești.

Dăm mai la vale știrile privitoare la lupta ce decurge.

Înaintarea Grecilor.

Londra, 20 Aprilie n.

„Daily Telegraph” are din Atena știrea, că Grecii au ocupat orașul Damasi, 1000 de Turci s'au refugiat între munți.

Luptele.

Viena, 19 Aprilie n.

„Fremdenblatt”, organul oficiului de externe al monarhiei, comunică din Elasona următoarea telegramă:

Armata turcească a purtat fără succes mai multe lupte la graniță, în-deosebi în giurul Discatei a suferit o bătăie însemnată

Puterea armatei turcești stă astfel: în Salonichi 10.000 de oameni, în giurul Elasoniei 55.000, lângă Discata 5000, la Grevena 5000, la Mezofant 5000 și la Ianina 10.000. — După-cum se svonește, Grevena este ocupată de Turci.

Armata grecească se împarte: 8000 de oameni lângă Neceson și la Rapsina, tot astfel în vestita vale Tempe; la Tirnavo 4000 și în apropiere de Kalasita-Kramasta stau gata 35.000 de oameni.

Știrea, că trupele grecești au ocupat deja Fialista, cu greu se crede, căci, dacă ea ar fi adevărată, pentru Turci ar fi un rău grozav, fiind-că Fialista se află pe teritor turcesc, foarte aproape de graniță spre Nord.

Credința generală e, că părțile beligerante stau în față cu aceeași putere armată: Turcii au 90.000, ear' Grecii dispun de 83.000 de oameni.

Lupta decisivă se așteaptă încă în săptămâna aceasta și câmpul de răsboiu va fi sau în Tyrnavos, sau în Elasona.

Atena, 19 Aprilie n.

Au fost convocate sub arme și cele 2 clase ultime de rezerviști. Știri din Larissa spun, că trupele grecești au ocupat de-a rândul stațiunile de lângă Tyrnavos, dela Nezero până la Cutra.

Asemenea în muntele Analipsi au respins atacul Turcilor și i-au bătut.

Locuitorii din Arta au părăsit orașul. Flota grecească bombardează Prevesa.

După altă telegramă din Larissa, trupele grecești au respins până acum atacurile Turcilor, cari s'au retras, pentru a se concentra.

Atena, 20 Aprilie (seara)

Moștenitorul de tron, Constantin, a părăsit Larissa și s'a dus în Tyrnavos. Atacul Turcilor în contra Revenei a fost cu deservire zădărnicit.

Grecii înaintează spre Gamass de unde la o depărtare de 1 oră sunt pe teritor turcesc. Divizia din Mastrapa din nou a plecat spre Gritzivali, unde a fost o luptă violentă.

Constantinopol, 20 Aprilie n.

Ziarul turcesc „Ikdam” primește din Elasona știrea, că trupele turcești au respins atacurile grecești la Coskoi, Tschalhissar și la Miloghista. În giurul Elasoniei lupta decurge cu violență până târziu noaptea.

Poarta raportează, că o mulțime de voluntari englezi și italieni și-au ofe-

rit serviciul în armata turcească: Poarta însă li-a mulțumit și i-a refuzat, căci din principiu nu primește voluntari în armată.

Londra, 20 Aprilie n.

„Standard” raportează din Constantinopol, că generalul Grumbeov-pașa, care a vizitat trupele turcești dela granița Tesaliei, a raportat Sultanului, că toate ar fi în regulă, dacă ar fi mai mare numărul mijloacelor de transport. După raportul lui Grumbeov, trupele turcești sunt în număr de 140.000, ear' ale grecilor 80.000. Grecii — zice el — nu pot susține oboseala, și înarmarea lor o află inferioară celei turcești. Recomandă față cu Grecia o pășire ofensivă, ear' față cu Serbia, Bulgaria și Montenegro — defensivă.

Berlin, 20 Aprilie.

Ambasadorul monarhiei noastre dela Berlin a sosit la Viena, de unde se reîntoarce Vineri. Răsboiul n'a schimbat nimic în programul de călătorie a împăraților. Se raportează din isvor autentic, că în cercurile diplomatice se crede, că răsboiul va fi de scurtă durată. Aici se ține lucrul ca sigur, că în timp de 14 zile, armata turcească va fi înaintea Atenei.

Raportul principelui Constantin către tatăl său.

Larissa, 18 Aprilie.

Turcii voiau să năvălească peste zona neutră, dar noi i-am bătut și li-am ocupat pozițiile.

— La Nezeros lupta decurge încă. Artileriei noastre i-a succedat să așeze tunurile în fața dușmanului. Turcii au dat mai multe atacuri, dar tot de atâtea-ori i-am alungat. Peste tot avem 4 răniți.

— Ai noștri au ocupat întăriturile Profet-Elias și localitatea Gritzivali. Turcii au părăsit Pazos și Austripi. După amiază au cucerit Meluna și Kata-Meluna. Bombele turcești nu explodează. Insuficiența oamenilor noștri e indescrisibilă.

— Bombardarea se estinde spre Kupra. Noi ne păstrăm cu multă tărie poziția. Atitudinea soldaților noștri e admirabilă. Așa cred, că încă azi ne vom lupta între Reveni și Bogazi. Tocmai acum pleacă un general la Zakos. Pozițiile turcilor la Nezeros le-am ocupat și clădirile de acolo le-am prefăcut în cenușă. Două trupe turcești au atacat Reveni, dar noi i-am alungat și i-am bătut, pricinuindu-le pierderi mari.

Eată acum știrile telegrafice primite azi:

Atena, 20 Aprilie.

Lupta pentru ocuparea strâmtoarei Meluna a fost groznică. Grecii, cari la început luaseră ofensiva, în urmă au trebuit să apere fiecare pas expunându-și viața.

La Volo au fost aduși răniți 3 ofițeri și 20 soldați.

Constantinopol, 20 Aprilie.

În raportul său către Sultan, Edhem-pașa spune, că Turcii și-au apărut bine pozițiile, bătute au fost numai câteva trupe reslețe și avant-posturile. Când a atacat însă cu grosul armatei, Grecii au fugit în cea mai mare disordine.

La Yildyz Kiosk se crede, că în scurtă vreme armata grecească va fi nimicată.

Sunt însă temeri pentru porturile turcești, pe cari flota grecească le va putea bloca și bombarda, fără-ca flota otomană să le poată apăra, atât este de neorganizată.

Atena, 20 Aprilie.

În lupta dela Reveni au luat parte 20.000 soldați. În armata elină erau și 3000 țerani înarmați. Se pretinde că în această luptă Turci au căzut 700.

Fapt e că Turcii au ocupat toate locurile strategice dela graniță.

Alaltăeri a fost luptă și la Ianina. Trupele eline au atacat pe Turci în patru locuri: la Nezerona, Gritzivali, Meluna și Reveni.

Principele de coroană se retrage.

Larissa, 20 Aprilie.

Aseară principele de coroană s'a retras aici dela Gritzivali, unde Turcii au atacat pe Greci cu o forță superioară

La început ei au fost respinși, dar, după-ce le-a sosit nouă trupe, au ocupat Gritzivali.

Atena, 20 Aprilie (seara).

Din Larissa s'au primit următoarele știri:

Atacurile Turcilor la Reveni au fost respinse. O divizie elină a pornit deja contra Damasiului și este pe teritor turc. Divizia comandată de Donopolo trecut prin Bughazi, de asemenea contra Damasiului. Mihalis Marro, comandantul corpului de armată, a luat altă direcțiune, pentru a-i ataca pe Turci pe la spate.

Divizia lui Masthapes a pornit, după amiază, în contra Turcilor dela Gritzivali, pentru a recupa pozițiile pierdute ieri. Lupta sângeroasă decurge dela amiază deja.

Flota grecească.

Atena, 21 Aprilie.

Bombardarea Prevezei s'a întrerupt ieri din cauza viforului pe mare. Azi bombardarea reîncepe.

Toate foile înregistrează faptul grav că Turcii au bombardat golful Arta înainte de a se declara oficios răsboiul.

De ieri Turcii bombardează cetatea Arta.

Turcii înaintează.

Viena, 21 Aprilie.

Se confirmă în chip oficial știrea că Turcii au ocupat Tyrnovo, de unde până la Larissa e numai puțină distanță. În cercurile diplomatice se crede că în săptămâna aceasta răsboiul se va termina, deoarece-ce mult în două zile, se va da o luptă decisivă. Retragerea dela Tyrnovo a prințului moștenitor se atribuie faptului că însuși statul major elin consideră aceste poziții ca pierdute.

Tronul se clatină.

Londra, 21 Martie.

Dinastia elină este în primejdie. E probabil ca regele să abdică de bunăvoie ori silit. Veduva țărănească a plecat subit din Kopenhaga la Petersburg. Căleștoria aceasta se pune în legătură cu situația disperată a Grecilor.

Turcii în Grecia.

Atena, 21 Aprilie.

După o luptă dintre cele mai sângeroase, Turcii au ocupat Tyrnovo ieri la amiază. Au urmat apoi victorioși lupta și spre seară au ocupat și Larissa.

Sunt mii de morți și răniți.

Regele Greciei la războiu.

Atena, 21 Aprilie.

S'a lansat un manifest și ordin chemându-se la arme ori-ce grec capabil de luptă.

Însuși regele a pornit la câmpul de războiu.

Situația e disperată. În oraș e o febră de nedescris.

CONSECINȚELE

nemulțumirii învățătorilor.

(In atențiunea vener. noastre sinoade eparchiale.)

Fortul de rezistență și vitalitate națională este școala noastră confesională, ear' strategicul ei comandant este învățătorul românesc.

Dacă aceste forturi vor fi bine întărite, ear' comandanții lor susținuți și spriginiți cu iubire, putem cu siguranță conta la victoria de mâine. Trăim zile grele, când armata națională este expusă demoralizării naționale, prin numeroase amăgiri din partea adversarilor noștri.

Biserica mamă, condusă de morala evanghelică, trebuie să îmbrățișeze cu iubire la sinul său pe aceia, cari se sacrifică pentru cultura națională, ca astmod, simțindu-se ca la sinul mamei adevărate, să-și întărească în lupta cea grea, făcându-le astfel sarcina suportabilă.

Cu mare durere am auzit în timpul mai nou, plângeri grave, juste și întemeiate din partea învățătorimei noastre.

Ele ne inspiră serioase îngrijiri, cu atât mai vârtos, căci ele nu sunt manifestațiuni particulare; ele s'au ivit pretutindenea în sinul învățătorimei noastre.

Să nu pierdem din vedere, că acest foc — la aparență nădușit și suprimat prin amenințări și intimidări, negles și nutrit prin noue acte de violență, va izbucni odată fatalmente pentru cultura noastră națională.

O voce sinceră îndreptăm ven. noastre sinoade eparchiale, rugându-le a cere cu toată sinceritatea rana și a vindeca cu toată seriozitatea răul.

Să fim sinceri; nu există actualmente în sinul națiunii nici o clasă, asupra căreia lovirile adversarilor să se isbească cu atâta furie, ca asupra învățătorimei noastre.

Admitem, că păcate sunt în ori și ce so ciefate, particulari pot păcătui, dar pentru aceea nu e permis a lăsa în suferință întregul corp.

Avem probe destul de eclatante despre țria de caracter românesc a învățătorimei noastre, care a răspuns cu bărbăție ajutorul bănesc al Judei, a înfruntat temnițele, destituiri, amovări din partea organelor străine; cari persecuții și suferințe au culminat chiar și în răpirea de vieți a nefericitorilor noștri învățători.

Între asemenea referințe dureroase, numai pătruns de abnegațiune și adevărată însuflețire pentru cauză va pute să satisfacă învățătorul românesc grelele sale îndatoriri.

Dar știut e, că aceeași însuflețire și abnegațiune este expusă fluctuațiunii timpului, de unde ni-se impune, a nutri și cultiva în învățătoria noastră aceea însuflețire.

Că intru cât satisfacem noi acelor îndatoriri, ne răspund în chip dureros: reducerea în masse a salariilor învățătoresți, lăsarea învățătorimei noastre pradă persecuțiilor străine, destituirea învățătorilor pe motive ridicole de ceartă cu „organele bisericești”, aplicarea învățătorimei de „probă” etc. etc.; motive, cari nu aflăm de consult a le suleva în publicitate, ci rugăm cu tot respectul, ca vener. noastre autorități, luând în dreaptă considerare durerile și plângerile învățătorimei noastre, să iee de urgență sanarea răului.

Să încetăm odată cu lamentările neîntemeiate, că învățătorii ar inclina spre castre străine și făcându-le posibil să trăiască în sinul mamei bisericii, putem fi siguri, că nimeni nu-și va lăsa de voie casa părintilor săi.

A pofti azi „drum bun” învățătorimei noastre, când ven. consistoriu roagă pe învățătorii bătrâni a nu trece în pensiuine, căci nu sunt învățători, ear' ven. consistoriu de Sibiu fabrică învățători cu studii pe cale privată; însemnează atât, cât a pune în joc cultura națională.

Dacă dorim sincer, ca învățătoria de mâine să devină mai deamănă, n'avem decât însine să ni-o formăm, ridicându-o la același nivel al culturii, la aceeași autoritate și vază, căreia o și reclamă pozițiunea factorului primordial în cultura noastră națională.

Că cum stimăm și considerăm noi învățătoria noastră, corespondențele d-lor Grofșorean dela Galșa și a lui Velcean dela Reșița, publicate în timpul mai nou, ne pun în adevărată lumină.

Astmod tractează societatea noastră cu învățătorii și durere, că în mare parte și organele noastre bisericești-scolare!

Învățătorul românesc e tolerat ca un rău necesariu, ba vom ajunge timpul să-și dimitem pe toți... pentru ridicolul motiv: că Africanul Menelic a învins pe Italianii, cari se plimbă de braț cu arta!

Astfel raționează la noi oamenii, cari pretind a fi amicii școlii.

Nu e mirare deci, când experiam zilnic, că învățătoria noastră este desprețuită și eschisă cu desăvârșire din corporațiunile bisericești-scolare, unde se tractează de școală și cultura poporului; ear' când apar plângerile învățătorimei în formă de rugări umilite, cătră ven. noastre autorități, sunt cualificate de nemulțumiri cu mama biserica.

Și învățătorii sunt oameni, și când în fața atâtor lipse și șicanări, trec acolo unde li se asigură existența, nu avem să-i condamnăm.

Toate instituțiunile culturale sunt create fiind învățământul obligator, și numai foarte sporadice sunt casurile de adevărată însuflețire și ridicarea acelor din îndemn propriu.

Lumea e egoistă și pățimășă, nu bucură sacrifică azi în timpul erei materialiste, dar pentru aceea avem autorități, ca ele să fie sentințele neadormite, esecutoare ale legilor, cari tind la înflorirea neamului și să nu permită încă și reducerea miserelor dotațiuni învățătoresți, ear' pe cei conștii de chemarea lor să-și încurageze și spriginească cu căldură.

Consecințele „nemulțumirii învățătorilor” sunt și până acum triste pentru cultura noastră, fiind o mulțime de posturi goale, ele pot însă deveni fatale, dacă nu vom nișul încă la timp a ameliora soarta învățătorimei și a o respecta, ca pe adevărata reprezentantă a culturii noastre!

Am scris din inimă și nu din călimariu, și sper, că vouă afla echo în inimile nobile.

Amicul culturii.

Socialiștii pe scandal...

Socialiștii se simt atât de tari în Ungaria, încât ei îndrăznesc să provoace scandal chiar în capitala țării.

Astfel în ziua de 19 Aprilie s'a ținut în teatrul de vară din Buda o întrunire a cetățenilor pentru a protesta în contra proiectului de lege care schimbă legea de presă.

După ce Jambor Gyula recomandă pe Szederkényi Nándor, pe Ugron Ákos și Dr. Kovács Albert ca președinți ai întrunirii, socialiștii din sală încep să vocifereze și să strige numele lui Pfeifer, pe care îl voiau de preșident.

Se naște atunci un șgomot infernal. Președintele nu mai poate face liniște, așa că lucrurile nu s'au schimbat decât când au intrat în sală Ugron Gábor, Bartha Miklós și Pázmándy.

Mulțimea îi aclamă furtunos și după aceea vorbesc Kassits Péter, Jambor și Dr. Andrássy Jenő, propunându-se un protest contra proiectului de lege al guvernului.

Socialiștii încep însă din nou scandalul și cu toate că sunt înfrunțați de Förster și Ugron, care le strigă că sunt plătiți să facă scandal, ei nu se liniștesc și puțin lipsește ca să se încalce cu toții la bătaie zdravă. Intervine însă Splény, inspector de poliție care... disolvă întrunirea!

Bravo, poliție, vezi așa: în loc de a lua de guler pe cei-ce fac scandal, disolvă întrunirea. Dl. Jeszenszky poate fi mulțumit.

Tot așa de sigur este însă că socialiștii cari au provocat scandalul sunt niște unelte mizerabile.

Veni-va însă vremea, când ei vor face același scandal și guvernului: vorba e numai, ca opoziția să-și plătească mai bine!

Din Bihor.

(Urmare și aue.)

10. În anul 1896 protopretorul Beliczay Sándor a pretins dela primarul Lucaș Vasaliev să-și aducă un car de fân; omul l'a adus, însă prețul de 5 fl. fu primit de reprezentanța comunală în rațiociniul comunei, unde fignează ca eroagațiune. Rațiociniile sunt azi la exactoratul comitatului Bihor și acești 5 fl. se află induși.

11. În 1897 a fost earăși proclamat de primar, contra voinței majorității poporului, tot Lucaș Vasaliev. — Cu această ocaziune locuitorul Nicodim Nicolae a fost solvit pentru primărie protopretorului 50 fl., care sumă protopretorul l'a retrimis-o prin

HERO ȘI LEANDRU

(VALURILE MĂRII ȘI ALE AMORULUI)

Tragedie în 5 acte

de

GRILLPARZER.

Trad. în metru original

de

CONSTANTIN BERARIU.

(Urmare.)

Leandru:

Așa-i umbros aici! o, mai rămânem!
Ușor aflăm o barcă — eu vâlesc.

Nauceros:

Da, a vâsli! Acum scântee ochiul!
La cărmă stând, cu brațele întinse,
Tot încordând nainte și napoi,
Așa și ear' așa, pe drumul umed,
Atunci te simți erou, un zeu, bărbat!
La alte trebi, ce-ți pasă, fie altul.
Amicul meu! nu-ți vorbă de vâslire,
Mai sunt și alte, serioase afaceri.
Noi stăm aici în locuri nepermise,
În lunca sfântă, unde nu-i intrare,
Decât în ziua astei sărbători;
De altfel păzitori cutrier lunca
Și prind pe cine-l vâd, pe fiecare;
Apoi îl duc cu zor la sacerdotul
Pedepsitor cu cea mai grea pedeapsă.
Ai zis ceva?

Leandru:

Nimica.

Nauceros:

Vină dară!

La mează-zi încetă libertatea,
Și soarele pe cer e mai că 'n culme.
Eu poftă n'am, din vina trăgănării
În temniți să încep aici, la Sestos.
Auzi tu? — Încă nu? — O bunii Zei!
Să-l părăsiți, cum el vă părăsește.

El stă acum în moale lăncezire
Frumos deși nu mare, brun la plete,
Cari curg în creși strălucitori pe frunte;
Și ochiul lui, când nu-i ascuns de gene,
Scântee, ca cărbunele aprins;
În spate lat, virtos, vânos în brațe,
De mușchii tari rotund încunjurate —
Un Amor nu, ci singur Himeneu!
De fete e privit cu drag, el însă —
O, unde-i sufletul din corpul mândru —
E un timid, nebun, un idiot.
Eu doară încă sunt voinic și tinăr!
Gâlbui'mi păr mai rar e decât brunul,
În loc de-a îndolir colorate nchisă
Candidul alb pe corpul meu suride,
Mai tare sunt, lumeț și cu 'ndrăzneală,
Și totuși, unde ne-arătăm în lume,
Pe la sărbări, la joc și între fete,
Pe mine nu, pe el îl sorb cu ochii:
Îndeamnă, chiamă, se ghiontesc, surid
Tot lui și lui! și nebunesc în doruri
Când vâd un visător nebun, ca el.

El însă, — o, nimic nu bagă 'n seamă,
Și dacă vede, roș cumplit se face:
Amice, spune, e din întâmplare,
Sau știi tu, că de zece ori mai bine
A fragilor coloare roșă 'ți prinde.

Și azi în templu — o faimoșii zei! —
Părea, că ce-i mai plin de frumuseță,
Pământul a cules, ca să crezee
Copile tot, nemic, decât copile.
Din Tracia, avutul Elespont,
Sosit-au cărduri-cărduri flori frumoase,
Garofale, vioarele, rose, crini —
Priveliște măreț inspiratoare —
Un ocean de capuri, umeri albi
Și mijlocei rotunzi în loc de valuri.
Întrebă-l însă, de vâzu ceva,
Copile de erau sau lebede?
Nepăsător și abătut stătea el;
Și toate cătră el, la el priviră,
Chiar sacerdotă — ah, ce chip sublim!

O ea! Mai norocos era să jure
Amorului credință neșchimbată,
Decât etern sêraca ne'noșfire.
Ea, fiica grației și a mării,
Cu ochi de vultur, firea porumbiței,
Surizul cel senin și fruntea clară,
Ai cugeta, că este o regină,
Ce a primit coroana încă'n leagăn,
Apoi, eu mă pricep la frumuseță!
O, gâtul ei! Sunet se încovoae.
Isvoritor candid sub cozi bogate;

Și umerii! ei rușinoși se pleacă
Să facă loc surorilor alese,
Picioarelor ușoare, glesnei fine,
Odoarelor unite 'n corpul nobil.
Tu nu știi, nu știi, n'ai privit, Leandre!

Dar' ea la tine bine am văzut!
Pe când noi ambii în genunchi stăteam,
Colo sub statua lui Himeneu,
Și ea sosi, ca să aducă jertfă,
Surprinsă a tăcut, uitându-și vorba;
Privind la tine, amensă să plece,
O clipă, două, trei — eterne clipi;
În fine termină și jertfa sfântă —
La despărțire însă o privire
Destăinul contrastul viu al zilei,
În care ea a desjurat amorul:
„Îmi pare rău, acesta june-ți mi place”
Așa vorbi privirea sacerdotiei.

Surizi acum? Măgulitor îți pare?
Aseunzi obrăzul? Jos cu mâna, dragă,
Și nu te mai prefăce —

(În mâinile de pe fața lui Leandru),

Mării zei!

Aceste 's lacrimi. Cum? Tu glângi,
Leandre?

Leandru:

Nu tortura! De chipul sacerdotiei
Cu stimă să vorbești. O, sunt nefericit!
(Va urma.)

Weisz Móríc, cărcimar la cărcima din Su-
fici și totdeauna agent nr. 2.

12. În comuna Sohodol-Lazuri în anul
1891, pentru bani nu reflecta nimenea la
primărie, deci l-au prins pe Buha Iuon, care
a solvit la mâinile protopretorului suma
de 40 fl.

13. În comuna Dragoteni în anul 1897,
agentul Herz József nr. 1, a lăsat cu pri-
măria pe locuitorul Păteaș Gligă pentru
suma de 100 fl., acesta însă, neavând voe
a solvi, a cumpărat-o Iovan Vid, solvind
la mâinile agentului Herz József 100 fl.

14. În anul 1897 în comuna Buntești
Dego Petru a cumpărat primăria cu 50 fl.,
bani i-a înmănat protopretorului.

15. În anul 1897 în comuna Curățele,
Borza Miron a cumpărat oficiul de primărie
dela protopretor cu 60 fl.

16. În comuna Meziad în anul 1894 pri-
marul vechiu Corne Petru a promis pentru
primărie 50 fl., însă Popa Todor a fost mai
istef, el a dat 100 fl., și așa el a fost pro-
clamat prin protopretor de primar.

17. În comuna S.-Petreasa în anii 1888
și 1891 s'a ales de primar prin protopretor
Dan Flore, om cu stare bună, care pentru
primărie a fost obligat de protopretor a-i
întreține vitele începând dela 1888.

În anul 1894 earăși fu reales Dan Flore
de primar sub condițiunea, că pe lângă în-
treținerea vitelor, va mai solvi protopre-
torului 50 fl. ce a și împlinit.

În anul 1897 Dan Flore n'a voit să dea
mai mult de 40 fl., pentru primărie, însă
protopretorul această sumă bagatelă nu a
primit-o, după-ee pentru postul de primărie
Burtic Vasalie, om cu stare bună plătit
deja la mâinile agentului Herz József 150
fl. Alegerea sosit, Dan Flore fu trântit,
eară Burtic Vasalie proclamat de primar
ales.

Dan Flore văzând, că e trântit, după
alegere a trimis vitele protopretorului earăși
la Beiuș, înștiințându-l că mai mult nu le
va ține și griji, destul le-a ținut 9 ani gratis.

18. Cotro Toader, primarul comunei mi-
lere Fiziș, a fost solvit să cumpere pri-
măria în anul 1894, pentru 3 eară de fân.

19. În comuna Pocola în anul 1888,
Cârje Sav a silit la mâinile protopretoru-
lui 40 fl., ca să fie ales de primar, însă
locuitorii l-au ales pe Gavruța Sav, și așa
Cârje Sav a rămas și fără bani și fără pri-
mărie.

Tot în comuna Pocola au fost candidați
de primari în anul 1891, Cârje Sav, apoi
Gavruța Mihaiu, un om șchiop și sêrac, și
Mare Vasalie, un om sêrac, care are de-
fectul vorbirii și locuște într-o colibă. Cu
această ocaziune Cârje Sav a cumpărat
primăria cu 60 fl.

În anul 1894, tot în comuna Pocola a
cumpărat primăria Cârje Sav cu 50 fl., și
tot cu 50 fl. a cumpărat-o și în anul
1897.

19. În anul 1880 în comuna Roșia a
cumpărat primăria devenită vacantă Pocio-
ian Flore, cu 100 fl., tot acesta a cumpă-
rat-o în anul 1882 cu 300 fl., în anul 1887
cu 300 fl., ear' în anul 1888 tot cu 300
fl. dela protopretor Beliczay Sândor.

Despre prețul primăriei din 1891 din co-
muna Roșia s'a publicat în numărul din
8 Aprilie al prețutului jurnal „Tribuna Po-
porului”; aci numai aceea mai amintim, că
deputația, care a mers la protopretor cu
rugarea de a nu le octroua mai mult pe
argintul Pocioian Flore — a constat din
următorii fruntași ai comunei Roșia și
nume: Malița Gavrilă (a Flori Condi), Ma-
lița Ilie (Balone), Duma Ilie (Gârba), Bu-
rescu Flore, Marrovics Ferencz și Ciuhandu
Nicolae.

20. În anul 1894 în comuna Borz s'a
vândut primăria comunală locuitorului Tirla
George (Giulica), care a solvit la mâinile
agentului Herz József 100 fl.

În anul 1897, tot în comuna Borz s'a
vândut primăria comunală locuitorului Hera
Moisie, care a solvit la mâinile agentului
Herz József 80 fl.

21. În 1891 în comuna Delani (Gyalany)
a cumpărat primăria dela protopretorului

Beliczay Sândor locuitorul Dringo Dore
solvind la mâinile aceluia suma de 100 fl.

În anul 1894 tot în comuna Delani a
vândut Beliczay Sândor postul de primar
locuitorului Frenț Petru pentru 100 fl.

În anul 1897, tot în comuna Delani,
cumpărătorul cel mai serios a fost Matica
Costan, căci acesta a solvit pentru postul
de primar 140 fl. la mâinile protopre-
torului.

Deocamdată mă restrîng numai la pu-
blicarea acestora, vom mai publica în alt
rînd încă multe, căci dl protopretor Beli-
czay Sândor, de când e numai în cercul
Beiușului, în toate comunele a vândut po-
stul de primar pentru bani, bucate, lemne
sau fân, ca și cum ar fi marfa dișului.

Din public.

PROSPECT

Constatându-se cu adunarea generală de
constituire ținută la Zlagna în 27 Martie n.
c. că în urma apelului emis cu datul 27
August 1896 și publicat în ziare, capitalul
social de 100.000 coroane n'a fost scris
întreg, conform legii comerciale art. de lege
XXXVII din 1875, ear' după acțiunile sub-
scrise, rata primă, din partea celor mai
mulți subscriitorii de acții, n'a fost plătită
conform apelului emis, — adunarea gene-
rală a fost silită, — în sensul legii comer-
ciale a nu pute înființa proiectata societate
pe baza apelului emis cu datul 27 August
1896.

Subscriși însă, simțind necesitatea pu-
blică de a se înființa un institut de credit
și de economii în Zlagna, emitem un nou
apel pentru subscrieri, în scopul de a în-
ființa o societate pe acții pe baza legii co-
merciale art. de lege XXXVII din 1875 al
cărui plan este următorul:

1. Firma societății este „Zlagneana” in-
stitut de credit și de economii cu sediul în
Zlagna (Zalatna, comitatul Albeii-inferioare).

2. Societatea se înființează pe timp ne-
determinat.

3. Capitalul social se fixează cu 50.000
coroane (25.000 fl. v. a.) și consistă din
1000 acții de câte 50 coroane (25 fl. v.
a.) una.

4. Acțiunile ce se vor esmite, vor fi scrise
pe numele respectivului acționar și vor fi
provăzute cu cuponi la purtător și cu un
falon.

5. De fie-care acție sînt a se depune la
subscriere 10% a valorii nominale, precum
și o coroană taxă de înscriere.

Terminul solvirii celorlalte rate îl va
decide adunarea generală constituantă.

6. Terminul ultim pentru subscrierea ac-
țiilor e pus pe 30 Iunie 1897.

7. Subscrierea e obligatorie.

Pentru toate cele expuse în acest apel
luăm răspunderea solidară.

Zlagna (Zalatna), în 27 Martie 1897.

Dr. Vasile Fodor m. p. avocat în Abrud,
Emanuel Beșa paroch în Zlagna, Aurelian
Danciu m. p. director de mine în Bucium,
Stefan Corpade a Anii m. p. econom în
Zlagna, Petru Popovici m. p. paroch și adm.
protopopesc Abrudsat, Nicolae Motora m. p.
presbiter în Trâmpoele, Stefan Onea m. p.
candidat de preot și învățătoriu în Zlagna,
Stefan Păsculețu m. p. proprietar în Zlagna,
Nicolae Cristea m. p. paroch în Valea-
Bulzului, Ioșif Magda m. p. paroch în Feneș,
Victor Voda m. p. învățător în Feneș, Amos
Popescu m. p. proprietar în Almașul-mare,
Petru Onea, m. p. învățător în Almașul-
mare, Dumitru Moguțu m. p. proprietar în
Zlagna, Ioan Tanislav m. p. proprietar în
Zlagna.

NB. Percentele fundamentale precum și
taxele de înscriere, până la adunarea con-
stituantă se vor depune la institutul de
credit și economii „Detunata” din Bucium
sau direct prin subscriitorii acțiilor sau prin
mijlocirea parochului din Zlagna Emanuel
Beșa. Asemenea acei P. T. D. cari ar simți
necesitatea de ceva informații în cauza
proiectatului institut de credit și economii

Zlagneana, le pot primi imediat prompt și
sincer tot dela părintele din Zlagna Ema-
nuel Beșa.

NOUȚĂȚI

Arad, 21 Aprilie st. n. 1897.

Consecrarea noului episcop al Lugoșului
s'a amănat din Dumineca Tomei, precum
fusese anunțat, pe Dumineca din 9 Maiu st.
n., din cauză că Părintele episcop Mihail
Pavel e impedit de-a lua parte la acest
act în Dumineca Tomei. Tot astfel și insta-
larea s'a amănat cu o săptămână, adică pe
Dumineca din 4 16 l. c.

Păzmandyade. Faimosul Păzmandy a pu-
blicat în „Magyarország” dela 5/17 c. o co-
respondență, din București, în care spune
că cel dintău pe care l-a întâlnit în Bu-
curești, zilele trecute, a fost dl Iuliu Co-
roianu... L-a întrebat, dacă a venit să ceară
bani dela Ligă?... Dl Coroianu i-a răspuns
însă că Liga n'are bani.

„Gazeta Transilvaniei” spicuiind din acea-
stă corespondență s'fârșește zicînd: „Cum o
fi, cum nu, destul că pe Kyrie Păzmandy
lucurem aruncându-se în mijlocul valurilor
bucureștene și aceasta, zice el, este a se
mulțumi numai întâlnirii sale neașteptate
cu vechia sa cunoștință dl Coroianu... Cine
se iubește se întâlnește!”

În numărul dela 20 Aprilie același ziar
publică o altă corespondență, în care Păz-
mandy spune că a întâlnit p'un „evlat renu-
mit”, care se dorește grozav... acasă. I-a
spus că a venit la București (el, Păzmandy)
pentru a-i cunoaște pe Români și „fără
preocupațiuni și patimi să discutăm cau-
sele certurilor d'acasă și dacă se poate, să
căutăm modalitățile unei înțelegeri paci-
nice”

Va să zică o nouă „tradare” în per-
spectivă!

Organul „desvîlirilor” are deci ear' ma-
terial delicios... Oare se va grăbi să-l ex-
ploateze?

Declarațiune. Ni-se cere să declarăm de
neadeverată știrea luată din ziarele ungu-
rești, că Roth Bernath ori fiul seu Adolf
ar fi în fruntea mișcării pentru înființarea
școalei de stat în Giulița, și că dîșu ar
oferi casa pentru numita școală. — Luăm
aceasta la cunoștință, dar' așteptăm, ca dl
Roth să se declare în foile ungurești, în
cari a apărut prima-oară această știre.

Pe jos în giurul pământului. Se scrie
din Fiume, că un cetățean al Franciei cu
numele *Grandin*, a sosit acolo Sâmbăta
trecută, spunînd că vrea să încungiure
toată lumea — pe jos. El a pornit-o din
Paris, și tot ce are la sine sînt: o pușcă,
un revolver și un căne mare și puternic.
În Fiume numai puțin a stat și a plecat
mai departe.

„Liga Română”, revistă săptămînală pen-
tru interesele unității culturale a tuturor
Românilor, anul II., Nr. 14, a apărut cu
următorul sumar: De ce ne lipsește entusi-
asmul în chestiunile naționale, de George
I. Menzicescu. — Autonomia bisericii bu-
covinene, de George Bogdan-Duică. — Pa-
triotismul Grecilor. — Polonii și Rutenii
din Galiția. — Cronica generală: Pentru
școalele române din Macedonia. Maghiari-
sare prin școli. Curentul federalist în Au-
stria. Dela Debrețin, de Nicolae Brânzeu.
Limba „bosniacă”. — Informațiuni. — Bi-
bliografie.

D'ale Americaniilor. Foile din Madrid
aduc știrea despre *sinuciderea unui redactor*
al unui mare ziar spaniol din America-su-
dică. El s'a sinucis, pentru-că nu mai putea
să supoarte neplăcerile, cari sînt împreuna-
te cu redactarea unei foi. În testamentul,
ce l-a lăsat în urma sa, sinucisul a descris
necazurile unui redactor de ziar în urmă-
torul chip: „Nu-i pe lume lucru mai greu,
decît a redacta un ziar. Dacă apar în foaie
mulți articoli politici, abonenții zic, că-i
omori cu politica. Dacă se scrie puțin des-
pre ea, ei strigă, că foaia-i proastă, banală
și plictisitoare. Dacă foaia aduce istorioare
scurte picante, o numesc foaie de palavre;

dacă nu le dai asemenea știri, se plîng, că foaia
nu expune adevărul. Dacă le aduci câte-o
istorioară de petrecere, câte-o glumă, foaia
numai decît e timbrată de foaie humoristică,
care nu se poate privi de serioasă. Dacă
redactorul șterge din foaia sa partea veselă,
atunci e numită foaie pedantă și seacă. Dacă
foaia publică mulți articoli originali, — cri-
ticii spun, că, decît lucruri originale și seci,
mai bine s'ar publica lucrări bune din alte
foi. Dacă însă reproduc articoli altor foi,
atunci își strigă, că foaia e redactată cu
foarfecile. Dacă foaia se atinge de persoane,
de corporațiuni, — ea e numită foaie de
ceartă, bătărană, indiscretă, foaie-revolver;
dacă nu atacă pe nimeni, — atunci e lașă,
n'are convingeri, sau e plătită, ca să tacă.
Dacă apără emancipația, îi sar în cap bîr-
bații, dacă o condamnă, își perde cetitoa-
rele dintre dame. Dacă laudă guvernul,
atunci foaia e servilă, e cumpărată și re-
dactorul ei vînează onoruri și distincții. Da-
că spriginește principii liberale, atunci re-
dactorul e demagog, un om periculos. Dacă
e conservativ, atunci e și mai periculos,
reacționar, un egoist fript, și dacă-i și cleri-
cal, — atunci el e cel mai periculos, căci
e ultramontan. Dacă redactorul umblă la
biserica, îi zice că se face sfînt; dacă
nu umblă, atunci e un om fără lege, care
prin foaia se otrăvește familiile evlavioase.
Dacă cetește mult, e numit molie ce nistue
litere, și că și-a pierdut tot simțul pentru
vieța adevărată, e ur, dacă e om de socie-
tate, om de lume, — atunci e timbrat de
superficial și leneș. Dacă plătește regulat
ceea-ce spesează pentru sine și pentru foaie,
atunci i-se impută, că vrea prin foaia sa
să se îmbogățească și că exploatează pute-
rea și înțelegința colaboratorilor săi. Dacă
nu plătește, atunci e ținut de șvindler, sau
risipitor, care nu-și picepe meseria. — Pen-
tru-ca, în fine, să încungiur toate aceste
multe calumnii și insulte — *îmi trag un
glonț în cap* — încheie nenorocitul redactor.

Avis. „Detunata”, institut de credit în
Bucium. Fiind timpul înaintat, în 8 Aprilie
cu ocaziunea *adunării generale*, — aceasta se
va continua în 6 Maiu n. a. c. la 9 ore di-
mineața în localul institutului. Domnii ac-
ționari, cari voesc să participe la continua-
rea adunării sînt rugați a prezenta direc-
țiunii acțiunile și documentele de plenipoten-
țiere cel puțin cu 24 ore înainte de adu-
nare.
Diracțiunea institutului.

Un bărbat fără copil, în vîrstă de 28
ani, care știe ungurește și românește, și la
cas de trebuință poate depune cauțiune de
1000, — se recomandă și pe această cale
pentru un post în *cancelarie, prăvălie* sau
alte asemenea ocupațiuni, fie în localitate
sau provincă. Condițiuni modeste. Doritorii
să se adreseze la administrațiunea acestei foi.

Posta redacțiunii.

Sph. Primit. Pe Paști ai răspuns (*poste
restante*, adresat *Myosotis*)

Em. Andreescu, Beregsău. După informa-
țiunile noastre, este firmă solidă.

ULTIME ȘTIRI

Jurământul lui Lueger.

Viena, 20 Aprilie n.

Noul primar, Dr. Carol Lueger, azi
a depus jurământul înaintea guvernorului.
La vorbirea acestuia noul primar a re-
spuns printr'un discurs lung și frumos.
Sêrbarea a fost încheiată cu intonarea
imnului împărătesc.

După depunerea jurământului, Dr.
Lueger a fost în audiență la Impêra-
tul. În tot drumul până la palat, noul
primar a fost urmat de un public
imens, din care câțiva inși au străbă-
tut și în curtea palatului, făcîndu-i
mari ocațiuni.

Maiestatea Sa a primit pe noul pri-
mar în chip foarte grațios.

Redactor responsabil: Ioan Russu Șiriani.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.
Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interes fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

41— [4]

Direcțiunea institutului.

Färber Lajos și frații

„LA URSUL NEGRU“ în Arad, colțul Hunyadi și szabadság tér.

BĂCĂNIE

Vinde en gros și en detail (în mare și cu mărunțișul).

Recomandă:

tot felul de *ape minerale* de beut pe întreg saisonul, în sticle umplute din anul aceste, dela cele mai renumite izvoare de cură.

Cele mai proaspete și bune *semințe* precum: *trifoi, luferni, napi, de straturi, flori* și diferite *plantațiuni pentru îngrădit*, etc. etc.

Văpseli pentru *zugrăvi* și pentru *văruit, colori* în toate nuanțele, pentru *văpsit padimente, ceară albă și galbenă* pentru *parchete*.

CAFEA, ZACHĂR, UREZ, etc. etc.

Vinuri: alb și roșu, Cogniac, malağa, cheri și madera.

Afară de acestea sunt în plăcuta pozițiune a servi p. t. public cu cele mai gustuoase articole ce se țin de băcănie.

Dispon și de *magazia fabricii de gips* ce-l dau cu cele mai moderate prețuri.

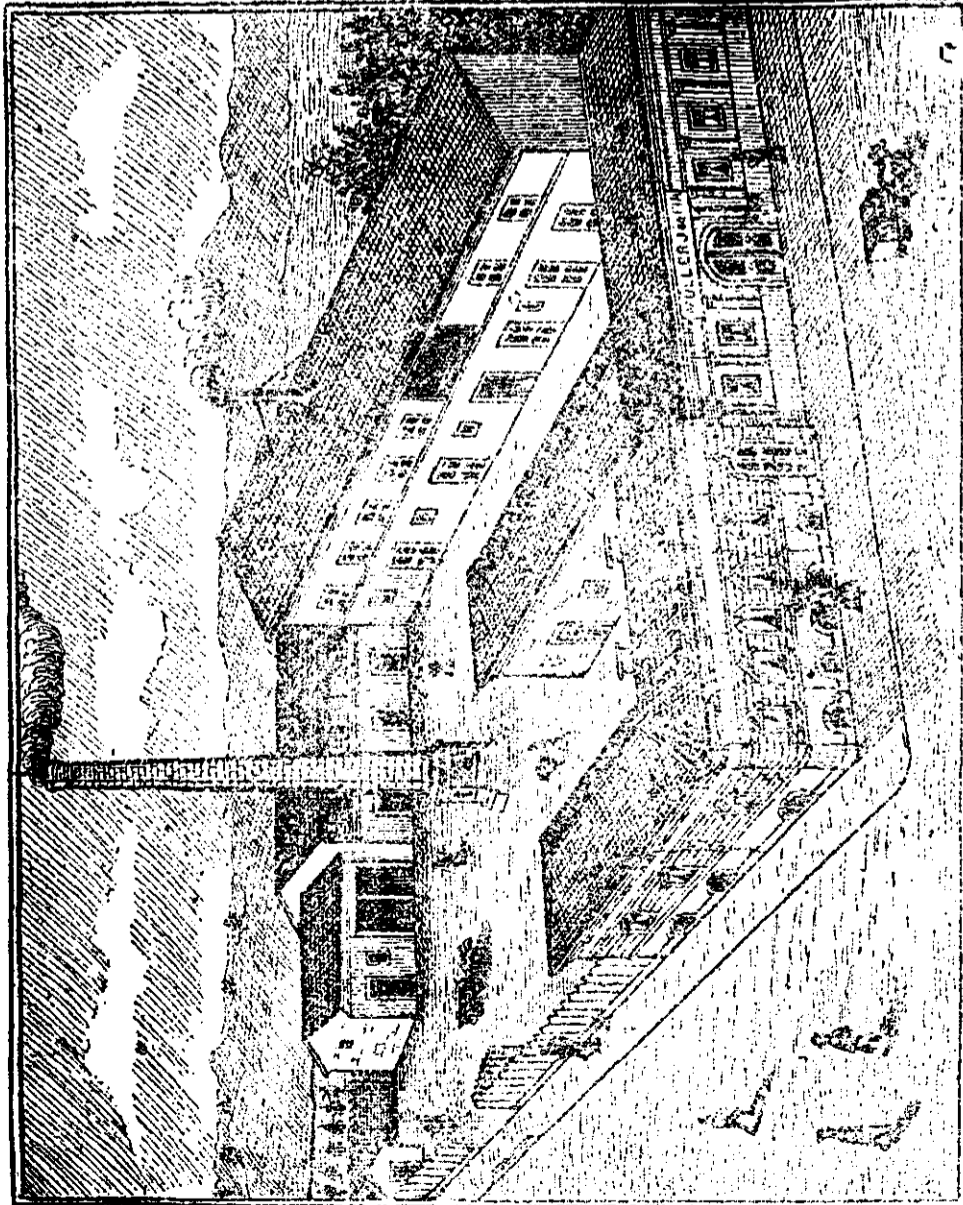
(31) 7—10

Comandele ce se fac din provincă, se execută prompt și cu multă în grijire, ambalagiu nu se socotește.

I. Müler și Fiul

Fabrică de colorat și curățit chemice stoffe și vestminte în Arad

Recomandă în atențiunea onor. public fabrica sa chimică provăzută cu mașini construite după sistemul cel mai nou, și arangiata cu vapor, pentru colorarea și curățirea de tot felul de stoffe și mătăsă, pe baza experiențelor câștigate atât în fabricile din țară, cât și din străinătate.

Construită la 1858

Construită la 1858

Chemice se curățesc: tot soiul de vestminte *bărbătești, femeiești* și pentru *băieți* (oricât de bogat decorate ar fi, fără a le desface), *uniforme, paltoane, sacie de bal, cravate, tepichuri, broderie, perdele, dantele* etc. etc., pe lângă garanția că pe vestmintele curățite de noi petele de mai înainte *niciodată nu vor mai reapare* și că vestimentul primește o înfrățire *cu totul nouă*.

Se văpșesc în ori-ce culoare de modă: atât în întreg cât și desfacut costume femeiești de *bumbac, mătăsă, carton, vestminte bărbătești, mantale, materii pentru moșie, perdele cu dantele și tunis* etc., garantând menținerea colorilor.

Ciorapi: se văpșesc în ori-ce culoare, pe lângă garanția, că purtându-i nu-și pierd culoarea.

Rugăm și pe viitor încrederea onor. public, de până aci.

Cu deosebită stimă

Müler și Fiul.

[30] 7—10